Ольга РАПАЙ

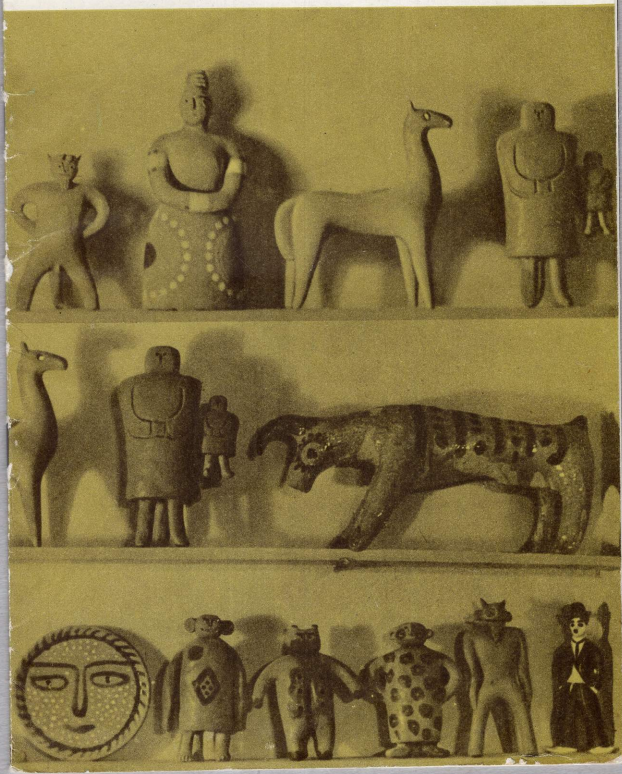

БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

UARTLIB.ORG

UARTLIB@GMAIL.COM

Спілка художників Української РСР

ОЛЬГА РАПАЙ

Скульптура

Київ — 1968 р.

Після закінчення у 1956 році Київського державного художнього інституту по майстерні станкової скульптури професора М. І. Гельмана Ольга Рапай близько одинадцяти років працювала скульптором на Київському експериментальному керамікo-художньому заводі.

Цей період творчості її майже цілком присвячений декоративній фарфоровій скульптурі малих форм, різноманітно представленій на персональній виставці. Від 1958 по 1967 рік ці твори експонувалися також на міжнародних виставках прикладного мистецтва і художньої промисловості, на міжнародних промислових ярмарках (Брюссель, Нью-Йорк, Торонто, Марсель, Лейпціг, Дамаск, Осака, Аддіс-Абеба).

Тематикою фарфорової пластики О. Рапай є переважно сучасність: це сюжети, пов'язані із спортом, хореографією, цирком, жанрові і ліричні сцени.

Гостра спостережливість і гумор, декоративність і узагальнене моделювання форми статуеток, вміння тактовно застосовувати підглазурний та надглазурний розпис, підкреслюючи білу фактуру фарфору,— все це зумовлювало успіх творів О. Рапай, які завод випускав масовими тиражами.

Дуже вдалою є, зокрема, фарфорова сюїта «Цирк» (1964—1965), яка об'єднує композиції «Наїзниця», «Джаз» та ряд інших. Особливо привабливі трохи елегійні і витончено-граціозні статуетки Біпа, навіяні образом всесвітньо-відомого актора Марселя Марсо. Саме в цій серії Ользі Рапай пощастило досягти найбільш повного синтезу пластичних і кольорових якостей фарфорової скульптури.

Понад десять років (1956—1967) творчість О. Рапай та її товаришів по Київському експериментальному кераміко-художньому заводу — скульпторів О. Жнікруп, Г. Молдавана, В. Щербини великою мірою визначала художній рівень української фарфорової пластики.

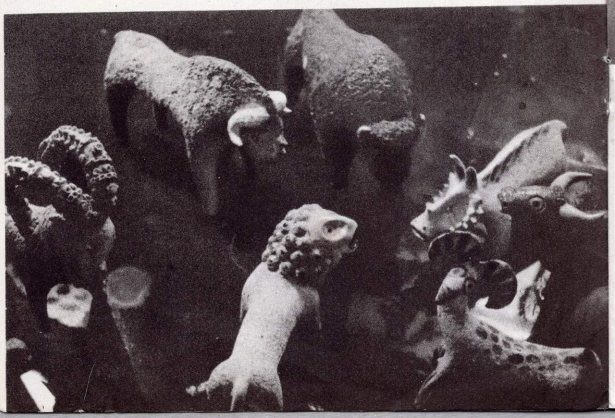

Робота в складі творчих груп скульпторів — керамістів у Майорі (1965 і 1966 рр.) розширила діапазон мистецьких інтересів скульптора і допомогла виявити її величезні творчі можливості.

Надзвичайно працездатна, художниця постійно експериментує з різними керамічними матеріалами, збагачує їх фактури, колір, звертається до різних жанрів і технік, створюючи об'ємні композиції і рельєфи з фаянса, теракоти, шамоту з різними глазурями.

Цей якісно новий етап творчості Ольги Рапай, який припадає на другу половину 60-х років, характеризується активним інтересом до образів українського фольклору.

Молодецькі і дещо зловісні «Домові» (Сусєдки), серія «Чорт на козі» (1965, теракота), «Єдинорог» (1966, шамот), гострі й іронічні скульптури серії «Чужоземці» (1967, шамот, розпис ангобом) позначені рисами гротеску й імпровізаційності, притаманними народному мистецтву.

Своє глибоке знання української народної кераміки Ольга Рапай використовує не для «цитування» її мотивів й прийомів. Вона творчо пере-

осмислює традиції народного мистецтва, і це зумовлює чарівність її фантастичних тварин і птахів, масок і декоративних рельєфів, які прекрасно вписуються в сучасний інтер'єр.

До нинішнього періоду творчості О. Рапай належать також оригінальні за формою і ритмом антропоморфні декоративні вази «Жінки» (1966, шамот), що приваблюють темпераментністю виконання, і скульптурна серія «Півні» (1967, шамот). Це твори експериментальні, в них вирішуються проблеми ваги, об'єму, монументальності й наповненості керамічної скульптурної форми. Немає сумніву, що в майбутньому вони будуть застосовані в інтер'єрі громадських споруд та в ландшафтній архітектурі.

Останньою роботою Ольги Рапай є 15 поліхромних майолікових рельєфів-вставок з казково-геральдичними мотивами для нового київського універмагу на Брест-Литовському проспекті. Рельєфи монтуються у фасадну стіну, складену з склоблоків. Це — серйозна заявка на пошук у галузі синтезу образотворчого мистецтва з архітектурою.

Виставка творів Ольги Рапай красномовно свідчить про те, що скульптор вступив у пору творчої зрілості, коли мистецький пошук і експеримент грунтуються на майстерності, а не на поверховій стилізації, на вільному володінні декоративними багатствами кераміки і блискучому знанні її технологічних можливостей.

Свідоме і послідовне відмовлення від натуралістичного трактування скульптурної форми, прагнення до її декоративної умовності, збагачення пластики кольором, утвердження зв'язків з архітектурою — все це дає підстави вірити в нові творчі знахідки і досягнення Ольги Рапай.

Р. Даскалова.

Підписано до друку 5.I.1968 р. БФ 20617. Зам. 19.
Тир. 500. Київська експериментальна друкарня
Всесоюзного науково-дослідного інституту поліграфічної промисловості. Київ, Броварське шосе, 43.

